

PROGRAM SEMINÁŘE

10:00 – 10:10 Úvod - Historie vodohospodářské bilance

10:10 - 11:00 Vodohospodářská bilance

- Právní aspekty ochrany a bilance podzemních vod - **JUDr. RNDr. Jaroslav Chyba, DrSc.**
- Vodohospodářská bilance z pohledu správců povodí - **RNDr. Pavel Poledníček a
Mgr. Petr Ferbar**

11:00 – 12:00

- Použité metody stanovení přírodních zdrojů podzemní vody v projektu Rebilance zásob podzemních vod a využití výsledků - **RNDr. Renáta Kadlecová, Mgr. Ondřej Nol a
RNDr. Jitka Novotná, Ph.D.**

12:00 – 13:00 polední přestávka, občerstvení

13:00 – 15:00 Projevy klimatické změny

- Vyhodnocení změn výskytu sucha v dlouhodobé perspektivě -
Doc. Ing. Martin Hanel, Ph.D. a kol.
- Porovnání projekcí a reálných změn hydrologického režimu v povodích ČR
Ing. Ladislav Kašpárek, CSc. a Ing. Roman Kožín
- Sucho let 2015–2018 v dlouhodobém srovnání
Ing. Radek Vlnas, RNDr. Lenka Černá a Ing. Martin Zrzavecký
- HAMR – nástroj pro hodnocení a predikci sucha – **Ing. Adam Vizina, Ph.D. a kol.**

Diskuze

Úvod semináře - Historie vodohospodářské bilance

- 1953 - Státní vodohospodářský plán ČSR - obsahoval kapitolu „*Bilance*“ - týkala se pouze povrchových vod

Bilance podzemních vod se vyvinula v 70. letech 20. stol. v době dokončování prvního programu regionálních hydrogeologických průzkumů.

Povinnou součástí závěrečných zpráv byly tzv. výpočty zásob, posuzované Subkomisí pro podzemní vody při Komisi pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin (KKZ), která vydávala o jejich schválení protokoly.

- zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, zařazuje Vodohospodářskou bilanci do soustavy vodohospodářského plánování

Státní vodohospodářská bilance

Bilance podzemních vod byla po ověřovací fázi a zavedení evidence odběrů vyhláškou č. 63/1975 Sb., o povinnostech organizací podávat zprávy o zjištění podzemních vod a oznamovat údaje o jejich odběrech - sestavována každoročně od r. 1979 podle závazných zásad uvedených ve Věstníku MLVH ČSR, částka 20 z 1.12.1978).

Sestávala ze soupisu „schválených“ nebo odhadovaných „prognózních“ zdrojů (zásob) v porovnání s odběry podzemní vody a byla poplatná tehdejšími názorům a odpovídala tzv. odpisům zásob nerostných surovin v pojetí KKZ.

- ČSN 73 6511 *Základní vodohospodářské názvosloví* z r.1975 termín vodní bilance ještě označovala jako nesprávný.

Původní bilance podzemních vod byla v podstatě jen evidenčním souborem.

Hodnocení bilančního stavu se provádělo podle zásad Ministerstva lesního a vodního hospodářství, kdy se porovnávaly časově nesourodé údaje o zdrojích (podle tehdejší terminologie KKZ „využitelných zásob“) a odběrech podzemní vody.

Tato disproporce se projevila v období 1993–1995, kdy došlo v některých oblastech k poklesu vydatnosti zdrojů podzemní vody a tím i k omezení odběrů podzemní vody, což paradoxně znamenalo zlepšení jejich bilančního stavu, neboť poměr aktuálních odběrů podzemní vody k dlouhodobé hodnotě jejich zdrojů byl příznivější

Kritéria bilančního stavu byla definována poměrem zásob a odběrů podzemní vody:

pasivní $<0,9$	napjatý $0,9-1,1$	příznivý $>1,1$
----------------	-------------------	-----------------

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) uvádí termín „vodní bilance“, jež zahrnuje hydrologickou a vodohospodářskou bilanci a uvádí jejich definice
- podle současné úpravy dané vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci a Metodickým pokynem Ministerstva zemědělství pro sestavení vodohospodářské bilance oblasti povodí čj. 25 248/2002-6000
  - se provádí bilance každoročně ve všech hydrogeologických rajonech mimo ty, pro které nejsou v hydrologické bilanci data o velikosti zdrojů.
- termín „vodní bilance“ byl převzat do ČSN 75 0101 *Vodní hospodářství – základní terminologie* (2003)
- ČSN 75 0110 *Vodní hospodářství - Terminologie hydrologie a hydrogeologie* (2010) s odvoláním na uvedené ustanovení vodního zákona.

- Základní odtok představuje část celkového odtoku, tedy projev odvodňování podzemních vod, zaznamenaný v průtocích v drenážní bázi, z nichž je zpětně odvozován.
- Odtok podzemní vody lze z hydrologického hlediska ve víceletém průměru ztotožnit s přírodními zdroji podzemních vod a jejich režim pokládat za identický nebo alespoň velmi podobný.
- Současná bilanční praxe vychází z předpokladu „základní odtok = přírodní zdroje podzemních vod“.
- Takový předpoklad nelze přímo uplatnit v ročních hodnotách a je poněkud sporný v případě struktur, kdy se doby oběhu vody ve zvodněném kolektoru výrazně liší od aktuálních průtoků v povrchovém toku.
- Základní odtok může vyhovovat jako bilanční srovnávací hodnota, ale je vhodné se touto otázkou blíže zabývat.